

nunk. Egy olyan pártot, amely épít a baloldali értékekre, a munkásmozgalom hagyományaira és a magyar történelem haladó tradícióira, ám elveti, meghaladja azt a politikai gyakorlatot, amely az 1948 után kiépült sztálini modellt jellemezte. A konkrét célok közül elsőként említeném azon szándékunkat, hogy megnyerjük a fiatal generációt. Az új MSZMP tehát az új nemzedék önálló politikai törekvéseinek is esélyt adó, önmagát radikálisan megreformáló párttá kíván válni.

Sajnos a magyar történelem példáinak sora int bennünket arra, hogy ez a nép mindig kárt szenvedett abból, hogyha a különféle politikai csoportok szét húztak, torzalkodtak, marakodtak. Véleményem szerint úgy is lehet tisztességesen versengeni, hogy közben a rivalizáló különböző politikai erők együttműködnek. Mi mindenesetre erre törekszünk a jövőben.

Tudomásul kell vennünk továbbá a nemzetközi realitásokat. Azt például, hogy a Kárpát-medencében élünk, sok politikai erővonal metszéspontjában. Hiba lenne ezt figyelmen kívül hagyni. S ha szabad, egy gondolat az értékekről is: ebben az országban évszázadok alatt és az elmúlt negyven esztendőben is értékek gyűltek össze. Hisszük, hogy ezen értékek megtartásának, továbbfejlesztésének programjával, a békesség megőrzésével a magyar társadalom többsége egyet fog érteni, s az MSZMP így optimistán tekinthet a soron következő választások elé.

Két, szélsőséges vélemény alakult ki az utóbbi időben az MSZMP választási esélyeiről. Egyesek szerint az MSZMP-nek tulajdonképpen nincs is komoly ellenfele, mások szerint viszont az MSZMP népszerűsége rohamosan csökken. Az előző nézetet az új szervezetek kialakulatlanságával és programjuk hiányával szokták indokolni, a második véleményt pedig az MSZMP jelentős taglétszámcsökkenésével támasztják alá. Az elmúlt negyven év valóban nem kedvezett a politikai kultúra, a demokratikus gyakorlat kialakulásának. A legnagyobb baj az, hogy azok az ön-

szerveződő kis közösségek sem alakultak ki, amelyekre a társadalom épülhetne. Jelentős azon állampolgárok száma, akik nem foglalkoznak közélettel, akiket – úgymond – nem érdekel a politika. Erre a tömegre sem az MSZMP-nek, sem pedig más pártoknak nincs hatása, ezért az általános választások kimenetelére ilyen módon eléggé kiszámíthatatlan.

Ami a taglétszámcsökkenést illeti, arra csak azt tudom mondani, hogy az MSZMP részben tudatosan vállalja a „fogyókúrát”. Meggyőződésünk ugyanis, hogy egy túlsúlyos szervezet nem tud igazán mobil, dinamikus lenni. Persze ezt a „karcsúsítást” úgy szeretnénk véghez vinni, hogy közben maga az MSZMP ne lehetetlenüljön el, hanem jelentős politikai erő maradhasson, amelyik a többi párttal rivalizálva eredményesen szerepel a következő választásokon.

SZABAD DEMOKRATÁK SZÖVETSÉGE:

Modern és európai országot



A párt a Szabad Kezdeményezések Hálózatából nőtt ki, s alakult meg 1988 novemberében. Név szerinti elődje nincs, nem úgynevezett történelmi párt. Az elmúlt tíz évben jelentkező ellenzéki erők számos tekintélyes képviselője tevékenykedik azonban e szervezet keretei között. E kereteket Szent-Iványi István, a párt ügyvezetője és tanácstagja, a külügyi csoport vezetője (civilben az MTA Néprajzi Intézetének szociálintropológusa) szociálliberális koalícióként írja le:

– A liberálisság vállalása feltétlenül megkülönböztető jellemzőink közé tartozik. Amíg más pártok erősebben építenek a tradíciókra, a nemzeti jellegre, mi a modern és európai Magyarországra helyezzük a hangsúlyt elképzeléseinkben. Nem titkoljuk, hogy célunk – belátható időn belül – az Egyesült Európához való csatlakozás. Másutt inkább vegyes gazdaságról beszélnek, mi alapvetően magántulajdonú gazdaságról, amelyben persze szükségképpen van állami tulajdon is. Az illúziókat kergető harmadik utat elvetjük.

Az SZDSZ nem rétegpárt, nem világnézeti párt. Sorainkban találhatók evangéliumi keresztények, működik egy szociáldemokrata körünk s egy liberális klubunk is. Választási vagy programpártnak tartjuk magunkat, azok csatlakoztak hozzánk, akik programunkkal egyetértenek. Egy ideig minden bizonnyal az lesz a döntő a hazai politikai küzdőterén, hogy melyik párt milyen programot ad az elkövetkező néhány évre. A mi mintegy 150 oldalas programunk kidolgozásában, megfogalmazásában negyvenöt szakember vett részt. El kell készítenünk azonban egy közérthetőbb, rövidebb változatot is, akár jelszószerű tömörítésekkel – ez nélkülözhetetlen ahhoz, hogy számottevő szavazótábort nyerjünk meg. S ezzel itt is vagyunk az anyagi eszközök kérdésénél. Kis kötetnyi programunkat kénytelenek vagyunk pénzért árusítani, holott ez ellenkezik egy ilyen kiadvány céljával. Eleddig azonban csak tagdíjakból, rendezvények hasznából, kisebb adományokból éltünk, állami támogatást nem fogadtunk el. Az ellenzéki kerekasztal pártjai remélik, hogy mihamarabb megállapodás születik az MSZMP-vel az átmenet finanszírozásáról.

Ami pedig a választások utáni időszakot illeti: egy, az MSZMP-t is magában foglaló nagykoalícióban nem kívánunk részt venni, ugyanis ez azt jelentené, hogy továbbra sincs tényleges ellenzék. Más pártokkal együttműködve azonban el tudjuk képzelni a kormányzást; keressük a lehetséges partnereket.